

مؤسسی : ابن السری
مڪطفی نامق

مدیری : ابن السری
احمد جودت

آستانہ

أدبي ، علمي ، سياسي ، اجتماعي ، فني ، اخلاقي هفتہ لق جموعه در .

پنجشنبہ

ایکنچی جلد

نومرو ۲۴

برنجی سنہ

۱۳۲۷ صفر ۳

۱۳۲۸ شباط ۱۲

مندرجات

ماضی و آتی سعید حکمت	و دنوں م . بھجت
اوونتالی یم جناب شہاب الدین	نشیدہ مڪطفی نامق
اوکی آنا حسین سعاد	عثمانی دمیریوللری محمد امین
قاتول مندوس تحسین ناہید	تریبیہ اجتماعیہ حسن فرهاد
تماثیل ابدیہ سلیمان بھری	اولومدن صوکرہ خلیل

استانبول

محل ادارہ سی : رجال اوغلاندہ ادارہ مخصوصہ

جال اوغلاندہ ایاصوفیہ جادہ سندھ : « مطبعة خیریہ و شرکاسی »

۱۳۲۴

— ما بعد —

ممالک عثمانیہ دمیر یوللری تاریخچہ سی

آلمان پولتیقه سی

۱۳۲۴ - ۱۲۰۷

قوت ولادي مير قاپ نيسست طرفندن اشكيل ايديان هئت صرا فيه ترتيب
ايتدیک پروژدي بستون بشقه بر فکر له پك زياده اتزام ايديبوردي: طرابس
شامدن باشليه رق شماليه كربلايه بر شعبه صالحدن صكره بصمره كورنيزه
واصل اوله حقدى .

بول طبع بالطبع مکلیف بو اولان جگ همینه بیاندن یوانی بردهیم بولیه میم

آلمانلره کازىجه ، اول اىرده آنقره خەقى قىصرى ، ملاطىيە ، دياربکردىن كېيىھەرەك بىغدادە قدر تەميدىد ايتىكى تصور ايتدىيلر . اىكن بوامتياز قىصرىيە يە قدر مجبورى وېھىرىيە قدر اختيارى اولمۇ اوزىزه استحصلال ايدىكىمندن آنقرە طرفىن باشلايەجق بىتەميدىك مشكلات عظيمە فىيە ومالىيەي موجب اوھەجفى كورەرەك امتيازك بوقسىمندن صرف نظر ايتدىيرلىسىنە نهایت الامر موفق اولدىيلر .

بومختلف پروژه‌لر اوروپا حکومتلىرى آرسىنده كىزلى اختلافلر تولىيد
ايدييوردى ؟ روسيا اجنبىلەك قره دكزايلە قفقاسىيانك جنوبىھ حاكم ارا ضىيدە
يراشمىلىنى بالطبع ارزو ايتمىكىندن قاينىست پروژدىسى اىچون ھىچ بروقت
خواهشلى طورانىيوردى. انكلتەر موقۇنى محافظە ايتك اىستدىكى، آلمانيا ايسە
آتىقىچىلەسى اوزاقلالىشىرىدەرق بىرىشى يابىلە جىككى بىلدىكى اىچون درسەفادىدە
بوغانان سفرادىن هېرى ماتلىرىنە عائىد پروژەلرى بىرچۈق سەھىلدىرى يېڭىدەلە
ماھارانە وسىكىتاتە طولالىرلە اتىزم ايدييورلىدى.

آلمانیا نفوذینک دوره ترقیسی مـاکمـزـدـه باشـلـادـیـنـی وقت روس و انگلیز
نفوذـلـرـینـک سـقـوـطـی درـحـال اـکـلاـشـلـدـی .

آلمانیا ایمپراطوری ۱۳۱۴ ایول و نـشـرـینـاـول آـیـلـرـنـدـه استـانـبـولـی زـیـارـتـدن
صـکـرـه اـسـیـایـ صـغـرـیـ اـیـچـونـ خـفـ وـتـرـیـجـیـ صـورـتـدـهـ وـقـوـعـهـ کـلـهـ جـلـکـ تـصـرـفـکـ
منـافـعـ مـهـمـهـ تـأـمـیـنـ اـیدـهـ جـکـنـ آـکـلـامـشـ وـبـوـاـمـنـیـنـکـ حـصـوـلـیـ اـیـچـونـ اـنـاطـوـلـیـ
دمـیرـ یـوـلـارـیـنـکـ بـصـرـهـ کـوـرـفـزـیـنـهـ قـدـرـ تـحـدـیدـیـنـیـ یـکـانـهـ چـارـهـ اـولـمـقـ اوـزـرـهـ تـاقـیـ
ایـتـشـدـیـ .

بونـکـ اوـزـرـیـنـهـ آـلـمـانـ جـنـرـالـ قـوـنـسـوـلـیـ طـرـفـدـنـ سـوقـ وـادـارـهـ اوـلـنـقـ اوـزـرـهـ
مـهـنـدـسـ مـاـکـنـ زـهـنـ ،ـ نـوـنـ قـاـپـ ،ـ حـابـیـشـ دـنـ مـرـکـ بـرـ قـوـمـیـسـیـوـنـ قـوـنـیـهـ دـنـ
باـشـلـاـیـهـ جـقـ خـطـکـ کـذـرـکـاهـتـیـ تـرـتـیـبـ وـدـرـسـخـادـتـ آـلـمـانـ سـفـارـتـیـ آـتـاـشـهـ مـیـاـیـتـرـیـ
بـیـکـبـاشـیـ مـوـرـغـوـنـ خـطـکـ سـوـقـ الـجـیـاشـنـهـ مـتـعـلـقـ خـصـوـصـاتـیـ تـدـقـیـقـ اـیـتـکـ اوـزـرـهـ
اـرـضـرـوـمـ وـبـغـدـادـهـ وـعـینـ زـمـانـهـ آـلـمـانـ فـیـلـوـسـنـدـنـ آـرـقـوـنـاـ قـرـوـ وـاـزـوـرـیـنـیـ باـنـقـرـاقـ
بـصـرـهـ کـوـرـفـزـیـ مـنـهـاـسـنـدـهـ مـتـصـورـ خـطـ اـیـچـونـ الـکـ مـنـاسـبـ نـقـطـهـ سـنـکـ نـرـدـسـیـ
اوـلـهـ جـفـنـ کـشـفـ اـعـزـامـ اـیـتـدـیـ .

بوـانـادـهـ آـلـمـانـ سـیـاسـیـوـنـیـ دـهـ مـاـبـینـدـهـ چـالـشـهـرـقـ رـوـسـ وـانـگـلـیـزـ پـرـوـژـلـرـیـنـکـ
رـقـابـتـیـ قـطـعـیـاـ اـورـتـهـ دـنـ قـالـدـیرـمـغـهـ مـوـقـعـ اوـلـدـیـلـرـ .ـ مـخـالـفـ ظـاـهـرـهـیـ بـرـ طـرـفـ
ایـتـکـ اـیـچـونـدـهـ ظـاـهـرـدـهـ مـخـتـاطـ وـبـیـطـرـفـ بـرـ شـرـکـتـ تـشـکـیـلـ تـصـورـ اـیـدـلـدـیـ .
ایـشـتـهـ بـوـ بـانـقـهـنـکـ مـنـافـعـهـ اوـلـهـرـقـ ۱۴ نـشـرـینـاـولـ ۱۳۱۵ دـهـ حـکـومـتـلـهـ
برـلـینـ آـلـمـانـ بـانـقـهـسـنـکـ اـسـکـیـ دـیـرـکـتـورـیـ وـانـاطـوـلـیـ دـمـیرـ یـوـلـارـیـ بـخـاـسـ اـدـارـهـ
رـئـیـسـیـ دـوـتـتوـرـ سـیـ مـهـنـسـ آـرـدـسـنـدـهـ بـغـدـادـ خـطـ کـیـرـیـنـکـ موـادـ اـسـاسـیـهـسـنـیـ تـشـکـیـلـ
ایـتـکـ اوـزـرـهـ قـطـعـیـ بـرـ اـمـتـیـازـکـ اـمـضـاـلـدـیـنـیـ اـیـشـیـلـدـیـ .ـ لـکـنـ بـوـاـمـتـیـازـ یـاـلـکـزـعـنـاـصـرـ
اـصـلـیـهـیـ مـتـعـاـقـ اوـلـمـلـهـ یـاـیـلـهـ جـقـدـهـ چـوـقـ شـیـلـرـ قـالـشـدـیـ .ـ مـعـ مـاـفـیـهـ یـوـرـلـقـ آـلـمـانـلـرـ
اـیـچـونـ اوـلـمـدـیـقـنـدـنـ دـوـامـاـیدـنـ مـذـکـرـهـ وـصـرـفـ اوـلـنـانـ مـسـاعـیـ نـتـیـجـهـنـدـهـ کـانـنـوـنـ ثـانـیـ
۱۳۰۷ تـارـیـخـلـیـ بـرـ اـرـاـدـهـ سـنـیـهـ اـیـلـهـ خـطـ مـذـکـرـهـ کـوـرـکـ اـمـتـیـازـیـ صـوـرـتـ تـطـیـعـیـهـ دـهـ
اـسـتـحـصـالـ وـبـشـ کـونـ صـکـرـمـ بـوـکـاـ مـتـعـاـقـ مـقاـوـلـهـ وـشـرـطـنـامـهـ لـسـیـخـهـلـرـیـ نـانـجـهـ
نـظـارـتـیـ اـیـلـهـ شـرـکـتـ آـرـدـسـنـدـهـ اـمـضـاـ وـتـهـاطـیـ اـیـدـلـدـیـ .

اـحرـازـ اوـلـنـانـ مـوـقـیـتـکـ اـهـمـیـقـیـ بـالـطـبـعـ بـیـوـکـیـ .ـ اـمـتـیـازـ فـرـمـانـیـ خـبـرـیـنـکـ

ورو دیله خارقه نما بر خلیانک فعله چیقمسنندن متیچ اولان ایپراطور، آتشین
بر ناغرانله محظوظیتني درحال ذات شاهانه یه اظهار آیت‌دی . باجهله آمان
مطلوباتی پاک زیاده منون اولدی و بر قاج هفتنه بغداد آمان دمیر یولی اوزرینه
مقالله ریازدیلر . اتحاد جرمان رئیسی و رایشتاغ مبعوثی دولتمرور هاسنهنک واسطه
نشر انکاری و آلمانیانک اک مهم اوراق سیاسیه‌سندن بولنان بر غزن‌ته بغداد آمان
دمیر یولی عنوانی مقالله‌سندنده عیناً شو وجهله بسط مقال ایدیبور : « اخیراً
سلطان طرفندن امیتی ازی ویریلن دمیر یولنی ، سرمایه‌سنک یوزده قرقه بر
فرانسز هیئت‌مالیه‌سی اشتراك ایتمکله برابر، بوغنوان ایله بحق ارائه‌ایده بیلورن .
ایشک باشنده بولنان آمان باقه‌سنک اناطولی دمیر یوللاری امور مالیه‌جه
اداره ایتدیکی و بوجهمه عثمانیلره اقتصادی و سیاسی انسباط عظیم تأمین ایلدیکی
انکار اولانه ماز .

« بودمیر یولی آمان ذکاسیله تصور ایدلاری ؟ ایلک تبعاتی آمانلار ایفا
ابتدى ؟ اجرا آتی منع ایدن وحد ذاتنده پاک بیوک اولان موانئی آمانلر بر
طرف ایدی . بومونقیتمزدن طولاًی ، پروژه‌منزک قبوله مانع اولق اوزره ،
در سعادتده کمال کرمیله چالشديریلن روس و انگلیزلردن زیاده محظوظ اوللیز .
انگلیزلر بغداد دمیر یولنی ، حکومت عثمانیه‌دن هیچ بر تخصیصات طلب
اید لکسمزین انشایه مهیا اولدقارنی بیان ایدرک صوک تدبیرلری ده اجرا
ایتدیلرسه ده بو اشیاتاک کرباسنده انگلتره حکومتک مکنون اولان نیات
سیاسیه‌سی باب عالینک نظر دقتدن قاچه مدینه‌چون موفق اوله مدیلر .

« ذات شاهانه دمیر یولک مرور ایده‌جکی محللرده پاک چوق املاک
واراضی یه مالکدر . ابتدالری ، شباثات واقعه یه آز مساعد کورینیور دیسده
بالآخره دمیر یولک ترک مالی قالمق شرطیله آمانلار طرفندن انشا و اداره‌سنه
موافق ایتدی . بوزمانده ایپراطور منزک نفوذ ذاتیسی ده صوک موانئی بر طرف
ایدرک آمانلرک اشیائیه بی‌پایان وعد و تعهدده بولنان بر صحرای سعی و عمل
کشاد ایدی . بویکی دمیر یول توئینده اناطولی دمیر یولنه اتصاق ایدوب
بغداد وبصره ایله‌ده شط العرب منصبندن تقریباً یوز کیلو هترو مسانده بصره
کورنژینه هنتری اوله جقدر .

« خطک ۳۴۰۰ کیلو متره طولده بر قسمی اوچجه پارلاق بر تجارت و بول
بر زراعتک مرکزی اولان قطعه لردن سپر. بوخط اوروبا ایله هندستان ارسنده
بر یکی طریق موافقه تأسیس ایده جگکدر. بودمیر یول سوریه واقطار شرقیه
مالک بعیده سی آرسنده مقدمه اسکندر کیرک انشا ایندیکی طرق تجارتیه
تکرار احیا ایده جگکدر. بو انشا آت جسیمه نک بلع ایده جکی ۴۰۰ ملیون
فرانقدن آلان صنایعی مبذول بر منبع استفاده بوله جنی کی، تجارتیه عظیم
بر مخرج عرض ایده جک زنکین و واسع بر او-که کی المزه کیره جگکدر.

« اکر دمیر یولک وجودندن مالک عثمانیه نک تأمین ایده جکی منافع سیاسیه
وعسکریه نظر اعتباره آنورسه يالکز بر فائض تأمیناتی ایله ایشک ایچندن پاک
اوجوز قور تلذیحی اکلاشیله بیلور.

« بغداد دمیر یولی، آلمانیانک آتیسی ایچون، منافع اتصادیه ن صرف
نظر، بیوک بر قیمت سیاسیه کی حائز اوله جقدر. بو اثری مهارت و خیر تلریله
نتیجه لندیرن ذواته هر صورتله منendar و متشرکز. »

بومنویت براز مبالغه اولنله برابر بغداد دمیر یولی امی ازی داشتاتک
نتیج حصولنه مساعددر. (ما بعدی وار)

اسکی شهر : شمندوفر قومیسری

محمد امین

